

Sverige bör respektera andra länders synsätt i abortfrågan

I Läkartidningen 22/01 (sidorna 2727-8) skriver Anders Molin, Sida, Anders Nordström, Sida, och Staffan Bergström, Karolinska institutet, en artikel som är skarpt kritisk mot president Bushs beslut att organisationer som utför aborter och propagerar för liberal abortsyn utanför USA inte ska erhålla amerikanska biståndspengar. Författarna utgår från en mycket bestämd politik i abortfrågan som knyter an till den svenska lagen och svensk abortpraxis.

TOMAS SEIDAL

med dr, länsverksamhetschef, Central- sjukhuset, Karlstad
tomas.seidal@swipnet.se

II Problemet med illegala aborter och mödradödlighet skall inte förringas. Det är dock nödvändigt att inse att det finns olika sätt att närma sig frågeställningen, och det är viktigt att visa respekt också för andra förhållningssätt än det gängse svenska.

Bush uppfyller vallöfte

George Bush står för en annorlunda syn i abortfrågan än sin föregångare. När Bill Clinton valdes till president ändrade han omedelbart reglerna i »motsatt riktning«. När detta återgavs i svenska medier beskrevs presidentens beslut som att han uppfyllde ett vallöfte.

Samma sak gäller president Bush. Man kan givetvis ha avvikande mening i sak, men det är viktigt att betona att president Bush under valkampanjen gjorde helt klart vilken syn han har i abortfrågan samt att han ämnade återinföra den s k Mexico City-policyn. Han har också stöd för detta bland både republikaner och en del demokrater i representanthuset och senaten. Beslutet har alltså en gedigen parlamentarisk grund. Detta borde motivera en viss respekt, även om man i grunden är av annan mening.

När det gäller Bill Clinton och abortfrågan är det värt att notera att han vid två tillfällen använde sin vetorätt för att hindra ett förbud mot s k partial birth abortion, som är mycket sena aborter där barnet förlöses med benen först och innan barnets huvud kommer ut evakueras hjärnan genom en incision i nacken. Mot detta hördes inga protester, från Sida eller annat håll.

Tendentios formulering

Den formulering som Molin, Nordström och Bergström inleder sin artikel med är tendentiös: »Första dagen som George

Bush var president tog rätten till säkra aborter och bra hälsa för fattiga kvinnor flera kliv tillbaka.« Naturligtvis gör amerikanska och andra biståndsorganisationer en mängd betydelsefulla insatser för kvinnors hälsa i tredje världen som inte har med abort att göra.

Författarna pekar också på att legalisering av abort inte är den enda förutsättningen för en kraftfull reduktion av skador till följd av osäkra aborter. Det finns alltså skäl att förmoda att amerikanska biståndsinsatser också under den nye presidenten kan vara till gagn för män, kvinnor och barn i tredje världen.

Gäller inte suveräniteten USA?

I slutet av inlägget hävdar författarna att »det är en självklar utgångspunkt att varje land suveränt ansvarar för sina abortlagar«. Det måste också avse USA. De organisationer, främst Planned Parenthood International, som nu berövas statligt stöd för en del av sin verksamhet, har ibland brustit i denna respekt, vilket också Molin, Nordström och Bergström verkar medvetna om. De skriver att presidentens beslut »utestänger organisa-

Vad det i grunden handlar om är att det faktiskt finns andra, välgrundade och legitima synsätt i abortfrågan än det som uttrycks i svensk lag och Sidas handlingsprogram.

tioner som arbetar med abortfrågan – även i länder där abort är lagligt«, och alltså också i länder där abort är helt eller delvis förbjuden.

Detta var också en av orsakerna till presidentens ställningstagande – att organisationer som finansierades med federala medel inte respekterar andra länders lagar.

Endast svensk abortsyn på export?

Författarna drar den något egendomliga slutsatsen att »för Sverige bör utgångspunkten vara att om vi anser att det är en rättighet för svenska kvinnor att ha tillgång till abort bör detta också gälla kvinnor i andra delar av världen«.

Det synsättet gör det svårt att visa respekt mot andra länders suveräna ansvar för sin abortpolitik och skulle också öppna för länder med en helt annan abortsyn än den svenska att agera för att t ex hela EU skulle införa mer restriktiva abortlagar. Är det författarnas mening eller menar de att det bara är den svenska abortsynen som ska gå på export?

Det finns andra legitima synsätt

Vad det i grunden handlar om är att det faktiskt finns andra, välgrundade och legitima synsätt i abortfrågan än det som uttrycks i svensk lag och Sidas handlingsprogram.

Precis som författarna i artikeln tycks bortse från att George Bush handlar utifrån sin egen övertygelse, som han till yttermera visso fått stöd för i ett demokratiskt val, nämns ingenting om att det i Sverige och alla andra länder finns många som inte betraktar abort som en bra lösning – vare sig för kvinnan eller för det ofödda barnet.

Svensk politik bör ta hänsyn

Molin, Nordström och Bergström är naturligtvis i sin fulla rätt att hävda sin uppfattning, men det måste tydligen påpekas att det finns andra uppfattningar i abortfrågan och att det bedrivs ett stort arbete för människor i tredje världen också av dem som inte delar den syn i abortfrågan som Molin, Nordström och Bergström företräder.

Svensk politik ska naturligtvis – nationellt och internationellt – också beakta detta. •